

Mia Laiho kok ym.

Kirjallinen kysymys varhaiskasvatuksen henkilöstöpulasta

Eduskunnan puhemiehelle

Koko varhaiskasvatuksen alaa varjostaa puute pätevistä opettajista. Myös lastenhoitajista ja pätevistä sijaisista on pulaa. Varhaiskasvatuksen opettajapula on kytenyt jo pitkään, ja kaksivuotinen esiopetuksen kokeilu tuo henkilöstöpulaan oman lisänsä. Pieni palkka suhteutettuna koulutukseen pituuteen ja vastuuseen ja työn kuormittavuus eivät houkuttele alalle. Lisäksi henkilöstön eläköityminen, alueellinen muuttoliike ja henkilöstörakenteen muutokset vaikuttavat merkittävästi varhaiskasvatuksen opettajien pulaan.

Suomessa on yhteensä yli 3 200 varhaiskasvatuksen toimipaikkaa ja varhaiskasvatuksen piirissä on yhteensä yli 250 000 lasta. Lähes kaikki lapset (99,2 %) käyvät esikoulun. Kaksivuotisessa esiopetuksen kokeilussa on mukana 105 kuntaa.

Uusittu varhaiskasvatuslaki edellyttää korkeakoulutetun henkilöstön määrän kasvua. Vuoteen 2030 mennessä varhaiskasvatusyksiköissä työskentelevistä kahdella kolmasosalla pitää olla joko varhaiskasvatuksen opettajan tai varhaiskasvatuksen sosionomin koulutus. Suurin osa varhaiskasvatuksen korkeakoulutetuista tulee olemaan varhaiskasvatuksen opettajia. Loput eli yksi kolmasosa olisi lastenhoitajia.

Tällä hetkellä on paikkoja, joissa varhaiskasvatuksen työntekijöistä yli puolet on lastenhoitajia. Myös varhaiskasvatuksen opettajista 30 prosenttia ja lastenhoitajista 16 prosenttia on ei-kelpoisia.

Varhaiskasvatuksen opettajien koulutukseen otetaan sisään opiskelijoita noin tuhat vuosittain. Silti nykyiset määrät eivät riitä kattamaan tarvetta. Esimerkiksi pelkästään Helsinki tarvitsee vuoteen 2030 mennessä 2 300 varhaiskasvatuksen opettajaa ja sosionomia lisää, kun lain vaatimukset tiukentuvat. Elokuun tilastojen mukaan varhaiskasvatuksen opettajia puuttui Helsingissä noin 750 eli yli 30 prosenttia tehtävistä oli hoitamatta tai tehtävää hoitanut ei ollut kelpoinen. Lastenhoitajilla vastaavat luvut ovat 16,2 prosenttia eli 460 hoitajaa.

Muunto- ja täydennyskoulutuksella pyritään pätevoittämään varhaiskasvatuksen opettajia, mutta toistaiseksi sekään ei ole kyennyt vastaamaan opettajapulaan. Kun otetaan huomioon, kuinka heikko saatavuus työvoimalla on jo nyt suhteessa tulevaisuuden tarpeisiin, toimenpiteillä työvoiman saamiseksi on kiire. Varhaiskasvatuksen laadun ja lasten kannalta on ensisijaisen tärkeää, että henkilöstöä on tarpeeksi ja että se täyttää osaamisvaatimukset.

Kirjallinen kysymys KK 620/2021 vp

Edellä olevan perusteella ja eduskunnan työjärjestyksen 27 §:ään viitaten esitämme asianomaisen ministerin vastattavaksi seuraavan kysymyksen:

Mitä hallitus aikoo tehdä varhaiskasvatusopettajapulan helpottamiseksi,

mitä toimenpiteitä hallitus on suunnitellut parantaakseen varhaiskasvatuksen henkilökuntatilannetta pikaisesti ja pidemmällä aikavälillä,

onko hallitus suunnitellut monimuotokoulutuksen opiskelupaikkojen lisäämistä ja

miten hallitus aikoo sujuvoittaa sosionomien urapolkua ja jatkokoulutusmahdollisuuksia?

Helsingissä 8.11.2021

Mia Laiho kok

Timo Heinonen kok

Pauli Kiuru kok

Ville Kaunisto kok

Elina Valtonen kok

Mari-Leena Talvitie kok

Sari Sarkomaa kok

Heikki Autto kok

Saara-Sofia Sirén kok